

Бойко Є. М.,

командир відділення 434 навчальної групи факультету забезпечення оперативно-службової діяльності, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
(*м. Хмельницький, Україна*)

Мостовий А. І.,

доктор філософії з безпеки державного кордону доцент кафедри прикордонного контролю факультету безпеки державного кордону Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
(*м. Хмельницький, Україна*)

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА МЕХАНІЗМИ ЙОГО ІНТЕГРАЦІЇ У ДІЯЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ І ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ДЕРЖАВНІЙ БЕЗПЕЦІ

У сучасних умовах глобальної нестабільності та зростання кількості воєнних конфліктів питання забезпечення державної безпеки постає як ключовий чинник стабільності та розвитку будь-якої країни. Для України, яка перебуває в умовах збройної агресії, імплементація міжнародного досвіду у сфері діяльності військових формувань та правоохоронних органів стає не лише потребою часу, а й важливою передумовою збереження державності та інтеграції у європейський безпековий простір [4, с. 7].

Світовий досвід засвідчує, що ефективність сектору безпеки й оборони значною мірою залежить від здатності держави інтегрувати найкращі практики союзників та адаптувати їх до національних умов. У цьому контексті особливої уваги заслуговує досвід НАТО, Європейського Союзу та провідних країн світу, зокрема США та Великої Британії [1, с. 15].

Насамперед варто підкреслити роль НАТО як провідного оборонного альянсу світу. Його ключовим надбанням є система стандартизації та уніфікації, що охоплює планування операцій, управління військами, логістику та підготовку кадрів [1, с. 22]. Важливо, що ці стандарти створюють передумови для взаємосумісності підрозділів різних країн. Україна вже активно застосовує натівські підходи під час підготовки військовослужбовців, зокрема у межах спільних навчань «Rapid Trident», «Sea Breeze» та інших. Це не лише підвищує рівень професійної майстерності особового складу, а й дозволяє вдосконалити

систему управління військовими формуваннями відповідно до євроатлантичних практик [1, с. 35].

Не менш важливим є досвід Європейського Союзу у сфері кризового реагування та правоохоронної діяльності. ЄС активно розвиває комплексну систему боротьби з тероризмом, організованою злочинністю та нелегальною міграцією [2, с. 12]. Прикладом є діяльність Європейської агенції прикордонної та берегової охорони (FRONTEX), яка забезпечує контроль зовнішніх кордонів Союзу та координує спільні операції держав-членів [2, с. 21–22]. Для України, яка стикається з проблемами нелегальної міграції та транскордонної злочинності, такий досвід є надзвичайно актуальним, зокрема у контексті реформування Державної прикордонної служби та Національної поліції [2, с. 31].

Досвід США та Великої Британії особливо цінний у частині стратегічних комунікацій, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам. США зробили значний внесок у розвиток концепції «whole-of-government approach» — комплексного залучення всіх органів державної влади до забезпечення національної безпеки [3, с. 44]. Цей підхід передбачає тісну координацію діяльності військових формувань, правоохоронних структур, розвідувальних органів і дипломатичних інституцій. Для України впровадження такої моделі дозволить ефективніше реагувати на сучасні виклики, пов'язані з кібератаками, інформаційними кампаніями та загрозами у сфері енергетичної безпеки [3, с. 50].

Окремо необхідно виділити участь України у міжнародних миротворчих та поліцейських місіях під егідою ООН, ОБСЄ та ЄС. Цей досвід дав змогу українським підрозділам здобути унікальні знання з організації багатонаціональних операцій, налагодження цивільно-військової взаємодії та співпраці з міжнародними партнерами [4, с. 10–11].

Таким чином, ефективне впровадження міжнародного досвіду у діяльність військових формувань і правоохоронних органів України є запорукою формування сучасної, мобільної та адаптивної системи державної безпеки. Це дозволить не лише підвищити обороноздатність країни, але й забезпечити її інтеграцію у європейський та євроатлантичний безпековий простір, що відповідає стратегічним пріоритетам державної політики [4, с. 15].

Список використаних джерел:

1. NATO Standardization Office. *Allied Joint Doctrine*. Brussels, 2022. 56 p.
2. European Union. *Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe. A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy*. Brussels, 2016. 60 p.
3. The White House. *National Security Strategy of the United States of America*. Washington, 2022. 48 p.
4. Україна. Президент. *Стратегія національної безпеки України: Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020*. Київ, 2020. 17 p.